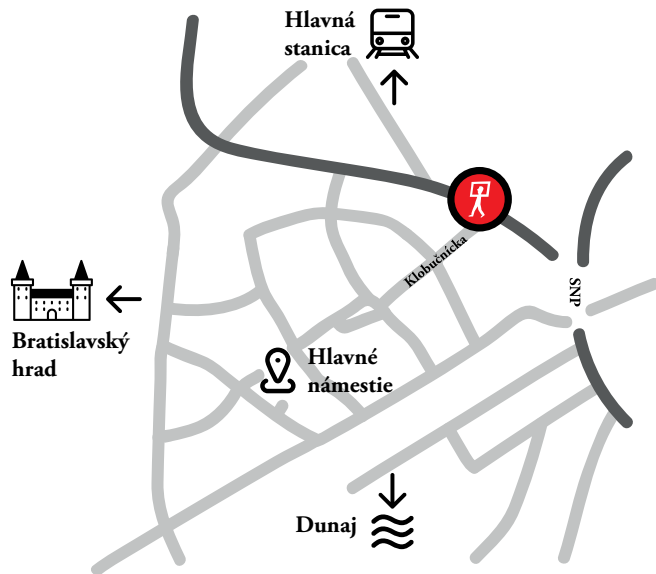

**Program
november /
december
2022**

Poľský inštitút v Bratislave

Námestie SNP 27, Bratislava

- výstavy
- koncerty
- prednášky
- kurzy poľštiny
- filmy
- divadlo
- knižnica
- čítareň
- noviny
- časopisy
- informačné centrum
- podpora akcií

- Bratislava Do 31. 12. — *Mami, ja nechcem vojnu!*
- Bratislava 3. – 4. 11. — *Umenie a umelci v meste okolo roku 1800*
- Bratislava 4. 11. / 16:30 — *Zuza Golińska: Piercers*
- Šaľa 4. 11. / 18:00 — *Wiesław A. Lasocki: Medved' Wojtek*
- Bratislava 5. 11. / 15:00 — *Mesiac fotografie 2022 / Michał Szalast: Albini*
- Bratislava 7. 11. / 17:00 — *Koncert: Poklady poľskej hudby*
- Bratislava 15. 11. / 18:00 — *Zoznámme sa, prosím: Marcin Bieniada, Ryszard Zwiewka*
- Od 17. 11. — *Slovenská filmová premiéra: Nezanechať stopy*
- Bratislava 22. 11. / 19:00 — *Klavírny recitál Eleny Letňanovej*
- Bratislava 23. 11. / 19:00 — *Koncert duetu Domańska/Lisak: Sources*
- Košice 23. 11. / 19:00 — *Karol Szymanowski: Kráľ Roger*

- Bratislava — **Diskusný večer ÚPN: Proces s R. Slánskym**
24. 11. / 17:00
- Senica — **Marcin Berdyszak: Ideas and Ideologies**
2. 12. / 17:00
- Bratislava — **Tvorba z našich radov: Pri prameni**
6. 12. / 18:00
- Odporúčame — **Čierna a purpurová**
- RTVS — **Mosty – Gesharim 2022**
- Focus na: — **Vianočné trhy 2022 v Poľsku**

● PODUJATIE V PRIESTOROCH POĽSKÉHO INŠTITÚTU

● VÝSTAVA ● DIVADLO ● KNIHA ● KONCERT ● FILM ● INÉ

Milí priatelia,

rok sa s rokom opäť stretne a nastáva čas, aby sme Vám vyjadrili úprimnú vďaku za Vašu priazeň a podporu, ktorú ste prejavovali navštevovaním nami organizovaných a spoluorganizovaných podujatí. Dovoľte nám, aby sme Vám popriali príjemné a pokojné prežitie vianočných sviatkov, a do nového roku 2023 želáme vstúpiť tou správnou nohou, pričom veríme, že sa opäť budeme stretávať v takom hojnom počte.

**Veselé Vianoce
a šťastný nový rok!**

Vedenie a pracovníci
Poľského inštitútu v Bratislave

Mami, ja nechcem vojnu!

Bratislava

Do 31. 12.

Pol'ský inštitút,

Neformálna galéria (Klobučnícka ul.)

instytutpolski.pl/bratislava

Unikátna výstava **Mami, ja nechcem vojnu!** vznikla v rámci spoločného archívneho projektu poľskej siete Štátnych archívov a ukrajinského portálu Mom I see war. Jej súčasťou sú jednak historické kresby poľských detí z roku 1946, ktoré zaznamenávajú ich zážitky z obdobia druhej svetovej vojny a nemeckej okupácie v rokoch 1939 – 1945, a jednak súčasné kresby ukrajinských detí o vojne, ktorá dnes prebieha na Ukrajine. Cieľom výstavy je predstaviť drámu vojny z pohľadu dieťaťa – keď sa pozrieme na výtvarné práce poľských a ukrajinských detí, zistíme, že vojna vyzerá v detských očiach vždy rovnako. A podobnosť medzi historickými a súčasnými dielmi je priam zarážajúca. Spoluorganizátorom výstavy, ktorá potrvá do konca roka, je Veľvyslanectvo Poľskej republiky v Bratislave.

Umenie a umelci v meste okolo roku 1800

Bratislava

3. – 4. 11.

FiF UK,

Gondova 2, m. č. G 236

fphil.uniba.sk

Katedra dejín výtvarného umenia FiF UK pozýva na medzinárodné vedecké kolokvium **Umenie a umelci v meste okolo roku 1800** za účasti poľských vedcov a pedagógov z Varšavskej univerzity: Dr. hab. **Michała Wardzyńskiego** (Provinčný cechmajster alebo vagantný umelec v metropole? Štúdiá o meandroch kariéry sochárov v druhej tretine 18. storočia v bývalej Poľsko-litovskej únii) a Mgr. **Emmy Kołodziejek** (Kráľovská misia Etiena Humberta ako mestského architekta), ako aj Mgr. **Marie Kazimiery Staniszewskiej** (Umenie v Starej Lubovni a Spišskej Novej Vsi na konci 18. storočia. Medzi centrami Spišského starostovstva a Provinciou šesťnástich spišských miest) z Jagelovskej univerzity v Krakove.

Zuza Golińska: Piercers

Bratislava

4. 11. / 16:30

Phoinix,
Štetinova 1
www.phoinix.online

Vo svojej sérii prác skúma poľská umelkyňa **Zuza Golińska** vizuálne a emocionálne asociácie takzvanej nepriateľskej architektúry, rušivých prvkov mestského dizajnu, ktorých cieľom je regulovať nežiaduce správanie vo verejnom priestore. Diela **Piercers** pozostávajú zo vzájomne prepojených kruhov-prsteňov, ktoré voľne visia na tyči pevne pripevnenej k stene. Ich agresívna forma pripomína prvky nepriateľskej architektúry – ako sú napríklad kolíky proti bezdomovcom zapustené do podláh –, ale zároveň pripomína aj iné artefakty vyrobené z kovu, ktoré sú určené na prenikanie cez povrchy. Tentoraz je to však umelec, kto preniká okolitým priestorom, akoby sa chcel pomstiť jeho nekonečným zákazom a dohľadom. Spletitá a mocná forma **Piercers** však naznačuje aj túžbu po niečom celkom opačnom – po silnom, trvalom pute, ktoré by do existencie človeka vnieslo rovnováhu a štruktúru.

Wiesław A. Lasocki: Medved' Wojtek

Šaľa

4. 11. / 18:00

Dom kultúry,
SNP 929
sdn.sk

Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre pripravilo v spolupráci s českým režisérom Jakubom Maksymovom inscenáciu **Medved' Wojtek** inšpirovanú skutočnými udalosťami. Tie do knižnej podoby zachytil poľský autor **Wiesław A. Lasocki**. Jeho kniha podáva príbeh o vojakoch 22. čaty 2. poľskej armády, ktorí sa počas výcviku v Iráne ujali osiroteného medveďaťa a precestovali s ním takmer celý Stredný Východ. Nakoniec s ním bojovali aj v jednej z najväčších bitiek druhej svetovej vojny – bitke o Monte Cassino. Medved' sa s vojakmi postupne dokonalo zžije, stáva sa slávnym, dokonca ich maskotom. Autorkou scénografie a bábok je poľská výtvarníčka **Olga Ziębińska**. Inscenácia je určená pre deti od 10 rokov.

Mesiac fotografie 2022

Michał Szalast: Albíni

Bratislava
5. 11. / 15:00

Pol'ský inštitút,
Nám. SNP 27
mesiacfotografie.sk

Súčasťou 32. ročníka Mesiaca fotografie v Bratislave bude aj výstava Albíni poľského fotografa **Michała Szalasta**. Rozsiahla séria Szalastových fotografií albínov z tanzánijského ostrova Ukerewe na Viktóriinom jazere výrazne koriguje naše zaužívané predstavy o tragickom živote ľudí, ktorí sú pre svoju odlišnú farbu pleti nenávidení, ostrakizovaní a niekedy aj zabíjaní svojimi čiernymi spoluobčanmi. Michałovi Szalastovi sa s Albínmi podarilo nadviazať vzťah, vďaka čomu ich mohol fotografovať v ich domovoch, v práci, pri detských hrách a na návštevách u lekára. Stal sa tak nepozorovaným pozorovateľom, pred ktorého objektívom fotografovaní ľudia nepózovali, ale správali sa úplne prirodzene. Výstava, ktorej kurátorom je **Vladimír Birgus**, organizuje Poľský inštitút v Bratislave a Inštitút tvorivej fotografie PPF Sliezskej univerzity v Opave, pričom potrvá **do 30. novembra**.

Koncert: Poklady pol'skej hudby

Bratislava
7. 11. / 17:00

*Pol'ský inštitút,
Nám. SNP 27
institutpolski.pl/bratislava*

Začiatkom novembra pozývame na koncert vynikajúcej polskej umelkyne profesorky **Marie Pomianowskej**, ktorá hrá na vzácných a historických hudobných nástrojoch. Spolu so súborom predstaví diela poľských skladateľov z rôznych období. Koncert bude sprevádzať výstava **Vel'kí Poliaci** prezentujúca významných poľských vedcov, vynálezcov, ľudí z prostredia kultúry a umenia, ako napríklad Ignacyho Łukasiewicza, Stefana Bryłu, Stefana Banacha, Benedykta Dybowského, Józefa Hoffmana, Władysława Klugera, Józefa Sułkowského a ďalších. Koncert, ktorý finančne podporila Kancelária predsedu Rady ministrov Poľskej republiky, zároveň nadväzuje na **Sviatok nezávislosti Poľskej republiky** (prípádajúci na 11. novembra).

Zoznámme sa, prosím: Marcin Bieniada, Ryszard Zwiewka

Bratislava
15. 11. / 18:00

Poľský inštitút,
Nám. SNP 27
www.polonia.sk

Ďalšie pokračovanie cyklu Poľského klubu a Poľského inštitútu v Bratislave **Zoznámme sa, prosím** nadviaže na 33. výročie Nežnej revolúcie v Československu. Hostami moderátorky Małgorzaty Wojcieszynskej budú **Marcin Bieniada**, ktorému sa podarilo preplávať Dunaj a utiecť z Československa do Rakúska, a **Ryszard Zwiewka**, ktorého sa komunistický režim snažil profesionálne degradovať kvôli jeho viere a pôvodu. Hudobnými hosťami stretnutia budú: Natalia Konicz-Hamada (spev) v klavírnom sprievode Mariána Hamadu.

Slovenská filmová premiéra: Nezanechať stopy

Od 17. 11.
www.asfk.sk

Do slovenských kín prichádza od 17. novembra film **Nezanechať stopy** (*Żeby nie było śladów*, rež. J. P. Matuszyński, 2021, 165 min). Poľsko je v roku 1983 otrasené prípadom Grzegorza Przemyka, stredoškólača a syna opozičnej poetky Barbary Sadowskej, ktorého zatkla hliadka milície a kruto ho zbila. Po dvoch dňoch agónie Przymek zomiera na následky zranení. Film nakrútený podľa skutočných udalostí sleduje príbeh Jerzyho, jediného svedka incidentu. Spočiatku štátny aparát vrátane ministerstva vnútra celú záležitosť bagatelizuje. Keď však vyše 20-tisíc ľudí kráča ulicami Varšavy za rakvou Przemyka, z Jerzyho sa cez noc stane nepriateľ štátu číslo jeden. Represívny režim využíva všetky možnosti svojho aparátu, tajnú službu, milície, médiá a súdy, aby Jerzyho, Przymekovu matku Barbaru i všetkých ostatných diskreditoval a umlčal. Presné termíny projekcií v jednotlivých mestách v novembri nájdete na stránke **Asociácie slovenských filmových klubov** (asfk.sk).

Klavírny recitál Eleny Letňanovej

Bratislava
22. 11. / 19:00

Slovenská filharmónia,
Medená 3
www.filharmonia.sk

Jubilantka **Elena Letňanová** vystavala svoj klavírny recitál na dielach najdôležitejších tvorcov klavírnej literatúry. Poslucháči koncertu sa okrem iného môžu tešiť aj na **Balady Fryderyka Chopina**, ale aj na jeho populárnu **Revolučnú etudu**, valčík, prelúdium a nokturno v spojení so skladbami D. Scarlattiho, F. Liszta, F. Mompou a I. Szeghy. Večerom bude sprevádzať **Emília Vášaryová**, ktorá prečíta niektoré listy zo **Chopinovej korešpondencie**.

Koncert duetu Domańska/Lisak: Sources

Bratislava
23. 11. / 19:00

VŠMU,
Hudobná a tanečná fakulta,
Zochova 1

Poľský klavírny duet v zložení **Joanna Domańska** a **Magdalena Lisak** uvedú koncert s názvom **Sources (Pramene)** so skladbami **Fryderyka Chopina** (3 Mazúrky, Etuda e-mol) a **Karola Szymanowského** (Etuda b-mol, 4 Mazúrky). Pri príležitosti 140. výročia narodenia **K. Szymanowského** predstavia poľské klaviristky, ktoré zaznamenali úspech v Poľsku a zahraničí, aj novú klavírnu úpravu baletu **Harnasie** (Zbojníci) pre 2 klavíry. Projekt získal finančnú podporu z Ministerstva kultúry a národného dedičstva v rámci programu Propagácia poľskej hudby v zahraničí.

Karol Szymanowski: *Král' Roger*

Košice
23. 11. / 19:00

Štátne divadlo, Historická budova,
Hlavná 58
www.sdke.sk

Štátne divadlo Košice uvedie premiéru opery **Král' Roger**, teda vrcholného diela poľského skladateľa **Karola Szymanowského**, ktorého **140. výročie narodenia** si pripomínáme tento rok. Libreto napísal v spolupráci so svojím vzdialeným bratrancom **Jarosławom Iwaszkiewiczom**, ktorý sa stal neskôr známym poľským spisovateľom. Szymanowski po viacerých návštevách Talianska a Sicílie bol fascinovaný ich kultúrou a históriou. Duchovnou inšpiráciou Kráľa Rogera sa stali tiež Euripidove Bakchantky, Platónov Phaedron a Symposion, ako i diela Friedricha Nietzscheho. Príbeh opery je príbehom vládcu Rogera ako reprezentanta spoločenského systému, sveta racionality, ktorý naruší tajomný Pastier. Príchodom novodobého proroka sa otrásie nielen existujúci spoločenský poriadok, ale začne aj osobná Rogerova premena. Karol Szymanowski vytvoril v opere osobitý hudobný jazyk, ktorý vychádza z rozličných kompozičných a hudobných štýlov. V charakteristike protikladných svetov môžeme nájsť vplyvy modernej hudby začiatku 20. storočia, exotické orientálne motívy, ale započujeme aj goralské nápevy z okolia Tatier. V hlavnej úlohe sa predstaví **Michał Partyka**, laureát medzinárodných speváckych súťaží a sólista Parížskej opery a Veľkého divadla vo Varšave. Druhá premiéra opery sa uskutoční **25. 11. / 19:00**.

Diskusný večer ÚPN: Proces s R. Slánskym

Bratislava
24. 11. / 17:00

*Pol'ský inštitút,
Nám. SNP 27
www.upn.gov.sk*

Novembrový **Diskusný večer Ústavu pamäti národa** bude venovaný procesu s **Rudolfom Slánskym**, československým komunistickým politikom a dlhoročným členom ÚV KSČ. Témou diskusie bude 70. výročie procesu s tzv. protištátnym sprisahaneckým centrom, v ktorom bol popri R. Slánskom odsúdený na trest smrti aj popredný slovenský komunistický funkcionár **Vladimír Clementis**. Mená diskutujúcich odborníkov budú zverejnené počas novembra na stránke Ústavu pamäti národa.

Marcin Berdyszak: Ideas and Ideologies

Senica
2. 12. / 17:00

*Záhorská galéria Jána Mudrocha,
Sadová 3
www.zgjm.sk*

Marcin Berdyszak, v súčasnosti pôsobiaci ako pedagóg Umeleckej univerzity Magdaleny Abakanowicz v Poznani, predstaví svoj vizuálny projekt **Ideas and Ideologies**, ktorý má filozoficko-kultúrny kontext a odkazuje k samotnému názvu ako zdroju inšpirácie. Berdyszak prezentoval svoje práce na individuálnych ako aj kolektívnych výstavách po celom svete a aj na Slovensku. V tvorivej rovine sa zameriava predovšetkým na inštalácie, objekty a sochy v multimediálnom kontexte. Výstava, ktorej kurátorom je **Roman Popelár**, potrvá do **12. februára 2023**.

Tvorba z našich radov Anna Jagodová: Pri prameni

Bratislava
6. 12. / 18:00

Pol'ský inštitút,
Nám. SNP 27
www.polonia.sk

Už tradične v decembri v galérii Poľského inštitútu sú vystavené diela Poliakov žijúcich na Slovensku, vďaka ktorým obohatili slovenskú kultúru. Tento rok na expozícii, ktorej hlavným organizátorom je **Pol'ský klub** – spolok Poliakov a ich priateľov na Slovensku, predstaví svoju tvorbu slovensko-poľská maliarka **Anna Jagodová**, absolventka Akadémie výtvarných umení v Krakove. Obrazy Anny Jagodovej sú preniknuté ľahkou atmosférou sna a surrealistického či čisto poetického prepojenia vecí, ovocia, zvierat, ľudí. Jej tvorivá intuícia a predstavivosť pôsobia diskretné a nenápadne, ale zároveň umožňujú mladej umelkyni prekročiť vlastný realizmus. Výstava potrvá do **16. januára 2023**.

Odporúčame: Čierna a purpurová

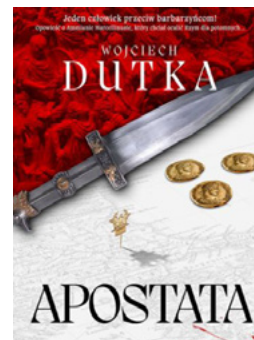
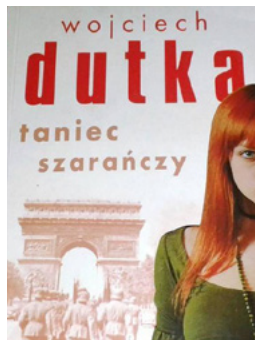
Na jeseň sa do slovenských kníhkupectiev dostal preklad knihy **Čierna a purpurová** (vyd. *Lindeni*, prekl. *Markéta Páralová Tardý*

a *Peter Kýška*) poľského spisovateľa

Wojciecha Dutku. Je to skutočný príbeh lásky slovenskej židovky a esesáka v pekle Auschwitz. Milena Zingerová, mimoriadne hudobne nadaná Bratislavčanka, smeruje s prvým ženským transportom do Auschwitz. Vystrašené dievča odsúdené na pomalú smrť chce za každú cenu prežiť peko nemeckého nacistického vyhľadzovacieho tábora. Osud jej dáva šancu: má zaspievať na narodeinovej oslave svojho nepriateľa. A tak sa zrodí jeden z najneobyčajnejších milostných príbehov

holokaustu. Záujemcom o tvorbu tohto poľského spisovateľa, ktorí čítajú po poľsky, odporúčame navštíviť aj našu knižnicu, kde nájdú ďalšiu literárnu tvorbu W. Dutku: **Taniec szarańczy** (vyd. Albatros, Varšava, 2007), **Lunatyk** (vyd. Albatros, Varšava, 2016), **Czarna pszczoła** (vyd. Albatros, Varšava, 2017), **Czerń i purpura** (vyd. Albatros, Varšava, 2019), **Apokryf** (vyd. Lira, Varšava, 2021) a **Apostata** (vyd. Albatros, Varšava, 2022).

Mosty – Gesharim 2022

RTVS december

RTVS tradične odvysiela počas vianočných sviatkov záznam tohtoročného koncertu **Mosty-Gesharim**. Na druhom programe RTVS si tak môžete počas Vianoc pozrieť vystúpenie poľskej klaviristky **Joanny Dudy**, ktorá je členkou známej poľskej džezovej kapely Wojtka Mazolewského, spolu s **Richardom Müllerom**, **Lenkou Dusilovou** a **Oskarom Törökom**. Presný čas odvysielania koncertu zverejní RTVS počas decembra.

FOCUS na: Vianočné trhy 2022 v Poľsku

Poľské vianočné trhy majú rovnako dlhú a bohatú tradíciu. Hlavné námestia miest naplnia vianočné stánky s rozličnými pochúťkami a nápojmi. Predajcovia budú ponúkať okrem jedla, ručné výrobky, vianočné ozdoby a gule, aj darčeky pod stromček. O sviatočnú atmosféru sa postarajú hudobníci, folkloristi a umelci počas koncertov a umeleckých workshopov. A na správnom vianočnom trhu nebudú chýbať ani klasickí predstavitelia týchto sviatkov – svätý Mikuláš a betlehemy. Odporúčame vianočné trhy, zvlášť po období pandémie, v najväčších poľských mestách, ktoré sa tešia veľkému záujmu turistov z Poľska, ale aj zahraničia, a patria medzi špičku európskych trhov v adventnom a predvianočnom období.

Ako prvý bude otvorený Vianočný jarmok vo **Vroclave** (**18. 11. – 31. 12.** Hlavné námestie, pik.wroclaw.pl/jarmark-bozonarodzeniowy-we-wroclawiu). Okrem stánkov na vás čaká aj špeciálny vianočný vroclavský Trpaslík, ktorý sa objavuje iba raz do roka a splní všetky prania. Na návštevníkov čaká aj Vianočný veterný mlyn, atrakcie pre deti, zimný labyrint či umelecký program so živými hudobnými a divadelnými vystúpeniami.

Neďaleko slovenských hraníc odporúčame navštíviť Vianočný jarmok v **Katoviciach** (**18. 11. – 8. 1. 2023** pik.katowice.pl/jarmark-bozonarodzeniowy-w-katowicach). Okrem typických sliezskych špecialít ponúkne pochutiny a výrobky z ďalších regiónov Poľska. Návštevníci sa však môžu tešiť na veľkú ladovú plochu, niekoľkopošchodovú vianočnú pyramídu, betlehem, ale aj Mlynské koleso!

Jedno z najväčších turistických centier Poľska mesto **Krakov** organizuje jeden z najstarších a najznámejších vianočných trhov (**25. 11. 2022 – 1. 1. 2023** Hlavné námestie, pik.krakow.pl/jarmark-bozonarodzeniowy-w-krakowie). CNN či Times umiestňujú krakovské vianočné trhy na popredné priečky európskeho rebríčka. Tento rok sa návštevníci môžu tešiť na špeciálnych hostí z Litvy, Ukrajiny, Slovenska a Maďarska, ktorí budú okrem iného predávať údeniny, syry a klobásy, chlieb, textilné a drevné šperky, ručné výrobky z ľanu a vlny, suveníry, keramiku a pod.

Hlavné mesto Poľska **Varšava** otvorí brány trhov v sobotu **26. 11.**, ktoré potrvajú až do **6. 1. 2023** (Barbakan, pik.warszawa.pl/inne/jarmark/jarmark-bozonarodzeniowy-w-warszawie). Organizátori si pripravili pre návštevníkov gastronomické atrakcie, ľadovú plochu a stánky pre vystavovateľov z Ukrajiny. Niekoľko lokálnych vianočných trhov nájdete aj v ďalších zákutiach Varšavy.

Hoci od slovenských hraníc je **Gdansk** vzdialený celkom ďaleko, určite odporúčame navštíviť trhy v tomto prímorskom meste (**18. 11. – 23. 12. bozonarodzeniowy.pl**), kde okrem iného nájdete aj výnimočné vyhlídkové koleso, rozprávkové dekorácie a veľkoformátové iluminácie. Vianočný trh v Gdansku bol ako jediný v Poľsku nominovaný do súťaže o titul European Best Christmas Market 2020, pričom sa umiestnil na 3. mieste!

Pozývame na poľské vianočné trhy!

Pol'ský inštitút v Bratislave

Nám. SNP 27 | P. O. Box 153

814 99 Bratislava

+421 2 544 32 013

+421 2 544 32 030

program.bratislava@instytutpolski.pl

FB: [PolskyInstitutBratislava](https://www.facebook.com/PolskyInstitutBratislava)

TW: [@PLInstitutBrat](https://twitter.com/PLInstitutBrat)

www.instytutpolski.pl/bratislava

Pol'ský inštitút v Bratislave
je pre verejnosť otvorený nasledovne:

pon. 10:00 - 16:30 | ut.-štv. 10:00 - 17:00 | piat. 9:00 - 15:00

Všetky zmeny v programe vyhradené.

Vstup na podujatia v Poľskom inštitúte je voľný, pokiaľ nie je uvedené inak.

ŠTÁTNE
DIVADLO
KOŠICE
OPERA

KAROL SZYMANOWSKI

KRÁĽ ROGER

23 / 25 NOVEMBER 2022

Partneri divadla

U. S. Steel Košice

Mediálni partneri

Divadlo podporili

KOŠICE

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Partner inscenácie

